

Έμφυλες Ταυτότητες και Εκπαίδευση

(Μάθημα 8)

Σεξισμός

Το σύνολο των προκαταλήψεων και συμπεριφορών που πηγάζουν από τη βίαιη δυνιστική ιδεολογία, η οποία βασίζεται στο διαχωρισμό των φύλων σε αρσενικό και θηλυκό.

Αφορά στις πεποιθήσεις που οδηγούν σε αυθαίρετες διακρίσεις κατά των γυναικών με βάση τα στερεότυπα φύλου και μόνο αυτά.

Σεξισμός

Πατριαρχική κοινωνία → γενεσιουργό
πλαίσιο για τις σεξιστικές ιδεολογίες και
συμπεριφορές, αλλά και το αποτέλεσμα
του συνόλου των πρακτικών

Σεξισμός

Μορφές:

- ➡ **Στο σπίτι**
- ➡ **Στο χώρο εργασίας**
- ➡ **Στην εκπαίδευση**
- ➡ **Στις ένοπλες δυνάμεις**
- ➡ **Στη θρησκεία**
- ➡ **Στην επιστήμη**
- ➡ **Στη γλώσσα**

Σεξισμός

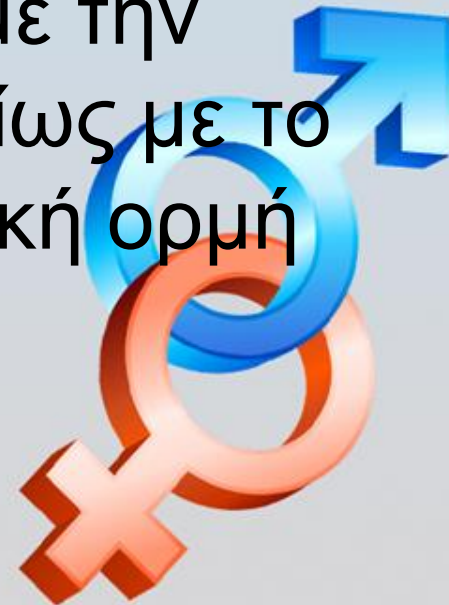
- ➡ Στη δημόσια ζωή
- ➡ Στα σεξουαλικά δικαιώματα
- ➡ Στα ανθρώπινα δικαιώματα

Η «κουλτούρα του βιασμού»

Πηγή: Φεμινιστικό κίνημα του 70

Τότε ο βιασμός θεωρήθηκε ως μια πράξη βίας που σχετίζεται με την εξουσία που δίνει η πατριαρχία, ως μια προσπάθεια επιβολής που έχει άμεση σχέση με την ανισότητα των φύλων και όχι κυρίως με το σεξ και την “ενστικτώδη σεξουαλική ορμή των ανδρών”.

Η «κουλτούρα του βιασμού»

Σήμερα: Περιλαμβάνει όλες τις πολιτισμικές πρακτικές που αποδέχονται, αιτιολογούν, υποστηρίζουν, ή/και ανέχονται τη σεξουαλική βία.

Αναφορά στον τρόπο που σκεφτόμαστε συλλογικά για το βιασμό.

Η «κουλτούρα του βιασμού»

Ρευστή.

Επηρεάζεται από τις αλλαγές των έμφυλων ρόλων και των κανόνων της ετεροκανονικότητας.

Θέμα που αφορά όλες και όλους ανεξάρτητα από τον αυτοπροσδιορισμό της ταυτότητας φύλου.

Η «κουλτούρα του βιασμού»

Ορισμός ➡

Ένα περιβάλλον στο οποίο η σεξουαλική βία είναι διάχυτη και κανονικοποιημένη με βάση τις κυρίαρχες κοινωνικές αντιλήψεις για το φύλο και τη σεξουαλικότητα.

Συνυφασμένη με τη διαπρόμπευση του θύματος ως πόρνης (slut shaming)

Η «κουλτούρα του βιασμού»

Περιγράφει και να ερμηνεύει συγκεκριμένες συμπεριφορές σε κοινωνικές ομάδες (π.χ. φυλακές, εμπόλεμες ζώνες).

Συσχετίζεται και με άλλους κοινωνικούς παράγοντες και συμπεριφορές (π.χ. ευθύνες στα θύματα, συγκατάβαση, αδιαφορία, ρατσισμό, ομοφοβία, διακρίσεις λόγω ηλικίας και τάξης, θρησκεία....)

Η «κουλτούρα του βιασμού»

Εκδήλωση: αποδοχή των βιασμών ως ένα καθημερινό φαινόμενο και ένα ακόμη προνόμιο των ανδρών

Διαιωνίζει μύθους για το βιασμό που αναπαράγουν έμφυλα στερεότυπα για τη σεξουαλική συμπεριφορά (π.χ. βιασμός στο γάμο)

Έρευνα

Ευροβαρόμετρο 2016

το σεξ χωρίς συγκατάθεση δικαιολογείται σε
κάποιες περιπτώσεις

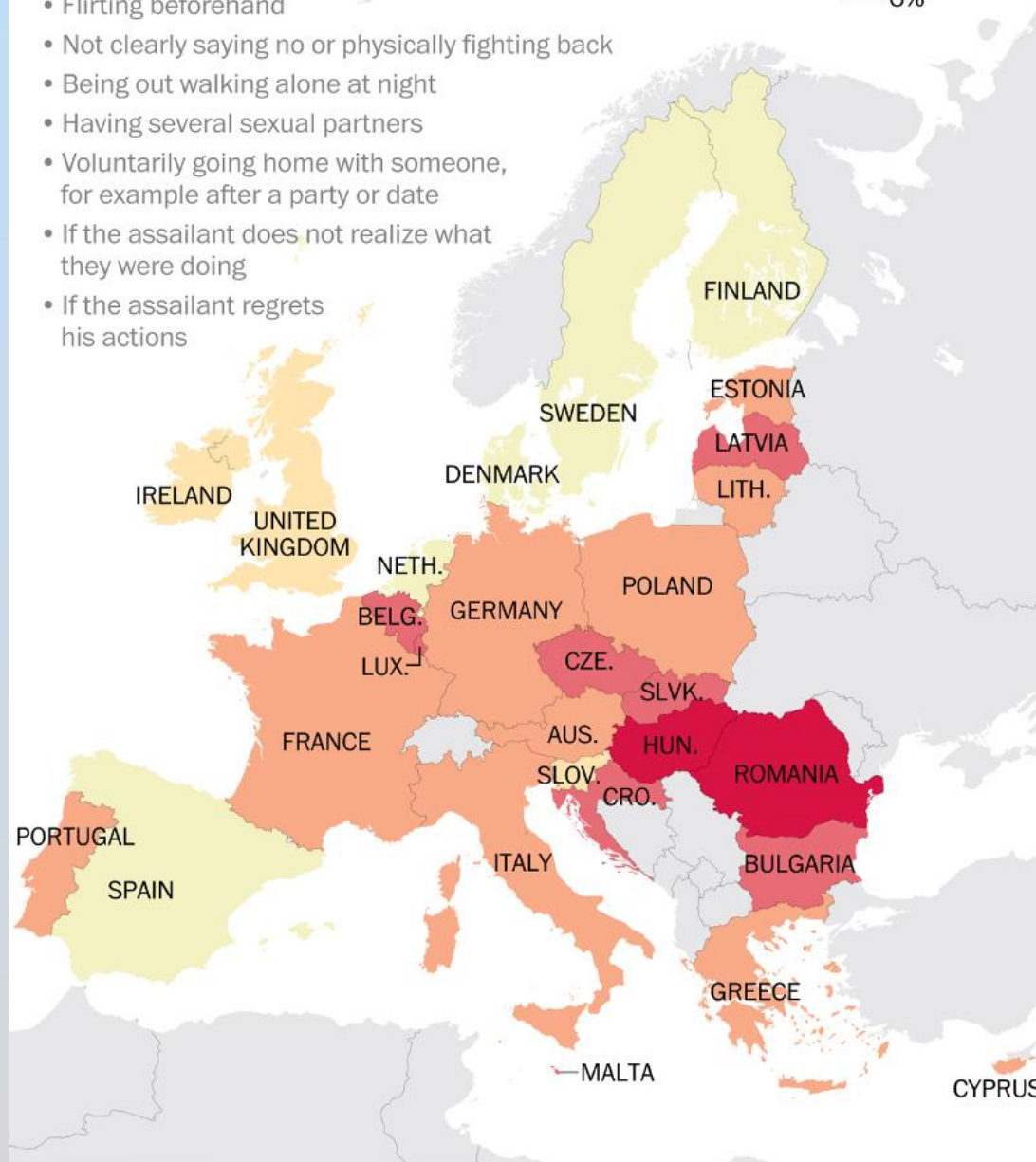
27% των Α. Ευρωπαίων 20% των Γ!!!!!!

32% στην Ελλάδα

- Wearing revealing, provocative or sexy clothing
- Being drunk or using drugs
- Flirting beforehand
- Not clearly saying no or physically fighting back
- Being out walking alone at night
- Having several sexual partners
- Voluntarily going home with someone, for example after a party or date
- If the assailant does not realize what they were doing
- If the assailant regrets his actions

15%
6%

Source: European Commission, Special Eurobarometer 449

THE WASHINGTON POST

Παραδείγματα

- ✓ Λόγο: Ανέκδοτα,
- ✓ Σιωπηρή συναίνεση της κοινωνίας
- ✓ Μετάθεση ενοχής
- ✓ Απόδοση ευθύνης στο θύμα
- ✓ Επικρατούσα άποψη μερίδας του τύπου και της κοινής γνώμης για την αντιμετώπισή των βιασμών ως μεμονωμένων περιστατικών

Παραδείγματα

- ✓ Τραγούδια με άμεση ή έμμεση αναφορά σε βιασμό
- ✓ Απασχόληση ΜΜΕ με τις επιπτώσεις που έχει στη ζωή διάσημων ανδρών η διάπραξη βιασμού με αγνόηση των επιπτώσεων στα “θύματα”
- ✓ Όταν το κύριο μέλημα εργασιακών /εκπαιδευτικών ή άλλων φορέων είναι η προστασία του κύρους τους σε περίπτωση βιασμών και όχι των θυμάτων

Παραδείγματα

- ✓ Όταν σε πολλές εκφάνσεις της κουλτούρας μας εμπεριέχεται η λογική που θεωρεί τα σώματα των γυναικών ως σεξουαλικά διαθέσιμα
- ✓ Όταν ο Λόγος και οι εικόνες πολλών διαφημίσεων στα ΜΜΕ είναι σεξιστικός
- ✓ Όταν δεν αντιμετωπίζονται με σοβαρότητα οι καταγγελίες περιπτώσεων βιασμού

Παραδείγματα

- ✓ Όταν αντιμετωπίζονται με επιφυλακτικότητα ή απροκάλυπτη επιθετικότητα καταγγελίες βιασμών γυναικών από το σύζυγο ή το σύντροφό τους.
- ✓ Όταν ακούμε φράσεις του τύπου “Έτσι είναι τα αγόρια /άνδρες”
- ✓ Όταν από τα ΜΜΕ μπορεί οι συζυγοκτονίες να αναφέρονται ως “οικογενειακές τραγωδίες”

Τι μπορούμε να κάνουμε

Έχει να κάνει με την παιδεία, με αντιλήψεις και συμπεριφορές. Με πολιτικές και θεσμοθετημένους κανόνες.

Όσο πιο ουσιαστική είναι η ισότητα, τόσο θα αυξάνεται η δημοσιοποίηση κρουσμάτων και πιθανότατα θα αντιμετωπίζονται και θα καταπολεμώνται.

Βασική η διασφάλιση της πρόσβασης των
θυμάτων στις αρμόδιες αρχές και η
παροχή εξειδικευμένης βοήθειας

Προώθηση μιας νέας αντίληψης για τον
ανδρισμό

Να πάψει το ζήτημα της σεξουαλικής
διαπαιδαγώγησης των μαθητών/τριών να
περιστοιχίζεται με ένα πέπλο σιωπής

Επικύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης

Να αντιταχθούμε στην κουλτούρα του
βιασμού

Δεν είναι μεμονωμένο περιστατικό

Παραδείγματα σεξισμού

Στην εργασία!

Στη μουσική

Στην ιστορία

Την επιστήμη

Παρενόχληση στο δρόμο

Στη νομοθεσία

Στη δικαιοσύνη

Στην πολιτική

Σεξισμός και άντρες!

- Επίσης πιθανά θύματα σεξισμού.
- Δεν αναφέρονται γιατί αντίκειται στο «πρότυπο του άνδρα» (ηγεμονικός ανδρισμός)

